

N:o 19.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 April 1883.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, om ändringar i Konkurslagen
den 18 September 1862.*

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 20.)

Till Konungen.

Gällande Konkurslag af den 18 September 1862 bestämmer, bland annat, att ansökning om egendoms afträdande till konkurs skall inlemnas i stad till Rätten och å landet till domaren; att, om konkursansökning är af gäldenär gjord, stämning å borgenärerna skall utfärdas i stad af Rätten och å landet af domaren; att, om borgenär sökt, att gäldenärs egendom skall afträdas, gäldenären skall deröfver höras i stad af Rätten och å landet af domaren; att förordnande till afträdde boets upptecknande och vårdande skall utfärdas i stad af Rätten och å landet af domaren; att, derest konkursansökningen af en eller annan orsak ej kan upptagas, besked derom skall tecknas å ansökningen i stad af Rätten och å landet af domaren; att förteckningen öfver boet skall in-

lemnas i stad till Rätten och å landet till domaren och kallelser så väl till förhör som inställelsedag utfärdas i stad af Rätten och å landet af domaren; att förhöret, då gäldenären bör aflägga bouppteckningsed och i orten boende borgenärer skola uppgifva sina fordringar samt välja gode män, skall hållas i stad inför Rätten och å landet inför domaren; att borgenärerna å inställelsedagen skola bevaka sina fordringar i stad inför Rättens ordförande eller annan af Rätten dertill utsedd ledamot och å landet inför domaren; att förordnanden för sysslomän i konkursen skola utfärdas i stad af Rätten och å landet af domaren; att jäf emot en eller flere af bevakade fordringar skola aflemnas i stad till Rätten och å landet till domaren; samt att, om någon borgenär vill efter inställelsedagen anmäla fordringsanspråk, inlagan härom skall ingifvas i stad till Rätten och å landet till domaren.

Af dessa föreskrifter synes, att konkursförfarandet är något olika i stad och på landet i så måtto, att domaren på landet berättigats ensam och utan biträde af nämnd handlägga allt, som icke påkallar något domslut, hvaremot samma angelägenheter i stad ansetts tariffva Rättens sammanträde och handläggning. Komiterades år 1859 afgifna underdåniga förslag, som ligger till grund för konkurslagen, innehåller i motiven härom följande: »Såsom äfven fördröjande konkursens gång och utan ändamål i öfrigt har det i nu gällande lag föreskrifna förhör med borgenären före den offentliga stämningens utfärdande blifvit genom förslaget borttaget och för val af gode män annan form stadgad; och hafva komiterade, som i enlighet med Högsta Domstolens anmärkningar vid det förra förslaget till ny Konkurslag icke ansett sig kunna biträda nämnda förslags stadgande om förvisande till stadsdomstol af å landet bosatta affärsmäns konkurser, men deremot funnit olägenheterna af att å landet icke ega permanenta domstolar särdeles framstående i fråga om konkursers behandling, af sådan anledning föreslagit, att då å landet gäldenär sjelf sökt att få sin egendom afträda eller medgifvit borgenärs yrkande derom, den offentliga stämningen skulle få utfärdas af domhufvanden utan biträde af nämnd, hvarförutan komiterades förslag uppdragit åt domhufvanden ensam meddelandet af vissa smärre ordningsföreskrifter. Komiterade frukta icke att härigenom hafva gifvit åt domhufvandens verksamhet en utsträckning, som är stridande mot de i våra lagar i öfrigt gällande grunder angående denne embetsmans myndighetssfer, då allt som faller under begreppet domslut blifvit åt Rätten förbehållet. I städerna åter, der ej, såsom å landet, Rättens

ordförande ensam representerar jurisprudensen, och der domstolarne jemväl äro permanenta, synas ej giltiga skäl förefinnas att åt ordföranden eller annan ledamot uppdraga omförmälda, å domhafvanden på landet från Rätten öfverflyttade göromål, utan är föreslaget, att de i stad fortfarande skola af Rätten handhafvas.»

I Riksdagens tanke saknas icke giltiga skäl för att åt ordförande eller ledamot i domstolarne i städerna uppdraga ifrågavarande göromål, som på landet anförtrotts domaren utan biträde af nämnd, om man tager i betraktande, dels att dessa göromål äro af den natur, att de icke påkalla något Rättens domslut, utan endast afse handläggning och vägledning, dels att de flesta domstolar i städerna sammanträda endast en gång i veckan, och att ledamöterna, som härefter hafva sina göromål ordnade, måste för behandling af konkursfrågorna allt emellanåt kallas till extra, tidsödande sammanträden. Då i öfrigt vid underrätterna i stad göromålen äro i ständigt stigande, är det icke en obillig fordran, att dessa inskränkas i de delar, der sådant utan risk för allmänheten låter sig göra. Uppdrag af enahanda och än mera maktpåliggande natur har lagstiftaren redan lemnat ordföranden eller ledamot i domstol i stad, då genom utsökningslagen af den 10 Augusti 1877 stadgas, att utsökningsmål skola upptagas och pröfvas af öfverexekutor, som är för städerna, med undantag af Stockholm, magistrat eller, der Konungen det förordnar, viss ledamot af magistraten. I enlighet härmed har Eders Kongl. Maj:t jemväl, efter derom gjord hemställan, förordnat ordförande eller ledamot af magistrat i flere städer att ensam handlägga och afgöra utsökningsmål. Af det anförda framgår, att ordförande eller ledamot i underrätt i stad bör kunna anförtrors handläggning af de delar utaf konkursförfarandet, som på landet uppdragits åt domaren.

Såsom ett hufvudskäl för en sådan förändring kan vidare framhållas, hurusom genom densammas vidtagande den rättsökande allmänhetens fördel och bästa skulle blifva långt bättre tillgodosedda, än med nuvarande bestämmelser i ämnet, och hurusom många omgångar, besvär och omkostnader, ja, äfven understundom verkliga rättsförluster skulle de rättsökande besparas genom den, beträffande städerna, lättade tillgången att vid behof hastigt kunna i en konkursangelägenhet framkalla det vederbörande myndighets beslut, som för rättens bevarande kan vara erforderligt.

Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet skett, får på grund af sålunda anförda skäl hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl.

Maj:t ville låta utarbета och för nästkommande Riksdag framlägga förslag till ändringar i gällande Konkurslag i syfte, att i stad Rättens ordförande eller annan af Rätten dertill utsedd ledamot skall, i likhet med hvad redan finnes stadgadt beträffande domhafvande å landet, handlägga konkurser i de delar, hvarvid endast ifrågakomma åtgärder, de der hufvudsakligen äro att till förvaltningsåtgärder hänföra.

Med undersätlig vördnad:

O. S. V.

Stockholm den 13 April 1883.
